

הכותר

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

מיועד בעיקר לאברכים בעצמם!

תגובות ותרומות ניתן לשלוח למערכת 'הכתר' ת.ד. 57375 ירושלים.
הזכויות לא שמורות. מצוה לצלם. לתרגם ולהפיץ.

"ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מלדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדור פרוץ וירוד בכל הענינים, רחוקים, רבים ולי לא יחוששני ולדבר בעניני קדושה וצניעות. זהו נדב הצניעות, הנש לך המצויים היצר גדולה מזו!" (הרב"א פתח"ק ע"ל)

דבר המערכת:

"מה לא צנוע בזה", שואלים לפעמים אברכים, כשמעירים להם על לבוש נשותיהם שאינן צנוע.

[שאלה זו היא תוצאה של איבוד פנימיות ומהות הצניעות, וצמצומה למספר כללים כגוף בלי נשמה. רבים טובים נעלם מהם כלל הצניעות היסודי, שכל הופעה המעוררת ומושכת תשומת לב, כל בגד בולט ורועש בצורתו או צורתו, צבעו או סגנונו, גובל בחוסר צניעות. ונרחיב בזה בליני בהזדמנות אחרת].

כתשובה לשאלה זו, באנו בעז"ה בגליון זה, לבאר מתוך דברי הרבנים שליט"א, כי כל בגד אופנתי, בגד ש"הולך היום", עובדת היותו כזה די בה כדי להעיד עליו שאיננו צנוע, אף אם הלבשת אינה מרגישה זאת. וזאת משום שיצרני ומעצבי האופנה בדורינו הפרוץ בו בית ועד ייהפך לזנות, מטרתם בביגוד האשה עומדת בסתירה מוחלטת למטרת רצון התורה בכך. מבחינתם בגד מוצלח הוא בגד בעל תכונות מסוימות, אשר למעשה הם ההיפך הגמור מתכונות בגד-האשה הנדרשות ע"י תורתנו הקדושה.

ואי"כ פשוט לכל בר דעת, שבגד אופנתי צנוע, כמעט ואיננו בר מציאות, ועל כן החפץ לעשות רצון קונו בשלמות, ישפיע על אשתו ובנותיו להתלבש בצניעות הראויה לבת ישראל כשרה, ולוותר על הלבוש המודרני, למרות הקושי הכרוך בכך לעיתים, ולפוסם צערא אגרא!

הגר"ש הלוי וואזנר שליט"א:

[מתוך החוברת 'זוכות שבחובה']

"אופנה תוצרת חז"ק"

דבר זה בדוק ומדוקדק שכל האופנות הם הפך מדעת תורה, מי עומד מאחריהם? מי הבעל הבית שיצר אותם? דבר זה נבדק לפרטי פרטים שרוב רובם של החנויות מייבאות בגדים שלא לפי דעת תורה, הקצר, הצר, הישר והצמוד, אפילו שנמצאות שם בחנות מוכרות משלנו, אבל מהו המקור לבגדים? מי בעל הבית? בעל הבית הם אנשי עולם התחתון! רק שיש כמה מתווכים, אבל המקור הם אלו שאין להם שום זיק ורגש לקדושה!! הם הנותנים את הקו באופנה של בנות ישראל! האם לא בושה וחרפה ללבוש בגדי פאריז ואירופה ולומר שזה יפה, ואילו על בגדי צניעות לומר שהם יאכנעו? האם אנחנו צריכים למצוא חן בעיני חנויות אלו וללבוש בגדיהם הטמאים מטומאת הסיטרא אחרא בעצמה! או שצריכים אנחנו למצוא חן בעיני ה' שהוא אבינו מלכינו?

האם יש יופי גדול יותר מאשר "אשה יראת ה' היא תתהלל"? האם יש חן גדול יותר מאשר "ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה"? והרי הצדיקים אמרו שהחן האמיתי זה רק "ותהי אסתר נושאת חן" - אסתר מלשון מוסתר! רק במה שצנוע ומוסתר שמשתיר ומכסה הכל בשלמות- רק בזה יש את החן והיופי האמיתי. הקב"ה בעצמו מוריד עליה מהשמים חוט של יופי חן וחסד.

פעם עשו מחקר על דרך יצירת הדבש, מדענים עשו כוורת זכוכית ועמדו להתבונן, ולפתע הם מבחינים שהדבורים עטפו את הזכוכית בדונג היה להם אינסטינקט טבעי, הם לא מסוגלים לעשות דבש בגילוי ורק אח"כ עשו את הדבש.

הדבש המתוק והיפה הוא ברשות היחיד, אין לך יפה מן הצניעות. מעין שמתגלה בהרים- ככל שהוא חבוי יותר- יפה יותר. "יונתי בחגוי הסלע" בסתר המדרגה. אם את רוצה להיות במדרגה- היי בסתר בנקיקי הסלע, שם יופיך ומדרגתך!

הגר"מ שטרנבוך שליט"א

(תשובות והנהגות ח"א קלו)

"וכהיום התחילו ללמוד מדרכי העכו"ם, שכל מגמתם ב"מאדע" שיסתכלו בהם, וטומאתם התפשטה ונכנסה בדרך אחרונית לחרדים, וטמא טמא יקרא, ואסור ללמוד ממעשיהם, שמלבד איסור פריצות..."

הרה"ג ר' סנדר ארלנגר שליט"א (4)

[מתוך גליון "צופיה" מס' 5]

"עצת בלעם"!!

כל הלבוש המודרני היום, מהיכן בא? מי אחראי לצורתם ולאופיים של חנויות הבגדים היום? זה ברור שלא ישב ותכנן אותם תלמיד חכם. גם לא רב מורה הוראה מעצב את גיזרת הבגד. גם לא יהודי כשר עושה זאת! כל אותם האופנות שהם למחצה לשליש ולרביע... אולי קצת כשר ואולי קצת לא כשר, גם הם לא יצאו מבית המדרש. אז מליבו של מי יוצאת האופנה היום?

מי שמוציא לאור את הז'ורנלים של הבגדים והפאות- הוא בלעם! עצת בלעם- ומלאה הארץ זימה!! רק הוא! הוא נותן את הרעיונות, הוא מנחה את הקו, הוא נותן את הצבעים והצורה... "עצת בלעם" מתנהלת עם עצות חכמות, עם תחבולות והתחכמויות. כבר חז"ל אמרו שהיצר הרע הוא "רשע ערום"- מאד מאד חכם להרע. עם עצות חכמות מנהל בלעם אם המלחמה הנוראית והגדולה ביותר נגדנו. במלחמה שקטה, ללא תרועות וללא זעקות קרב, הוא כובש בת אחרי בת, אחת אחרי השניה. הוא יוצר מצב שאף אשה לא חושבת להחטיא אחרים. היצר פשוט מתהלך בחוצות עם פזמונים רבים: "ככה כולם הולכים", "את זה כולם קונים", "כך הוא מנהג המקום", "וכי אתלבש אחרת מכולם", "קשה לי להיות שונה מהחברות", וכהנה וכהנה.

היצר הרע הוא בנוסף לכך תלמיד חכם!! הוא תופס בת אחת בסמינר והיא פורצת גדר... השניה נמשכת אחריה... השלישית נגררת... הרביעית כבר עושה דרך לרבים... החמישית כבר נראית מוזר אם היא לא נמשכת ונסחפת. כך אחת מושכת את חברתה עד שכבש היצר את כל הסמינר מלבד הבת האחרונה הצנועה ביותר.

בתחילה הבת הזאת מתעקשת, היא משננת לעצמה "לא תלך אחרי רבים לרעות"- אין מצוה ללכת אחרי הרוב כשהוא נוהג להקל בצניעות!! אך אז מגיע יצר הרע בדמות תלמיד חכם כבלעם, ואומר: "זה לא צנוע להראות שונה מכולם, את בולטת לזרים בכך שאת צנועה יותר מכולם..." וגם הצנועה נלכדת ברשתו.

אח"כ כאשר בא משהו בטענה לאותה הבת הראשונה שפרצה את הגדר: "זה לא כל כך צנוע ללכת ככה", מיד באה התשובה "גם הצנועה המיוחדת היא הולכת כך!!..." וזהי "עצת בלעם", ומלאה הארץ זימה.

גאווה ושחצנות בתכשיטי נשים- עיכוב הגאולה

הפסוק אומר: "יען כי גבהו בנות ציון"- תחלת ההדרדרות שגרמה בסופה לחורבן ביהמ"ק היתה מכוח גאווה ושחצנות. קשה להכנס בעומק המדות. אבל ידועים דברי הגר"א מוילנא שיש כנגד מרכבת הקדושה- מרכבה טמאה, זוהי מרכבת הסטרא אחרא! שם יש כסא וארבע רגלי הכסא, ואומר הגר"א שהכסא הוא הגאווה והיושב על הכסא הוא מת התאוה. כך, שאי אפשר לדעת בדיוק ממה מתחיל החטא, מגאווה או מתאוה. אבל שני הדברים האלו גורמים לרוב העבירות. שאר העבירות באות מחולשת הדעת, שאדם לא מבין את חומר הענין. הוא איננו חכם לראות את הנולד ולא יודע מה יהיו התוצאות. אך מה שברור שכל חוסר הצניעות בענין הלבוש, נובע ממדות התאוה והגאווה.

"... נוטלים ממנו את שלו"

כתוב בספרים הקדושים שבעל תאוה אין לו סיעתא דשמיא להנות ממה שיש לו! הוא מסתובב כל היום עם הרגשה שרע לו, עם רעבון תמידי ללא שום סיפוק. גם בעל הגאווה אינו יכול לדור עם הקב"ה בכפיפה אחת. מדות רעות אלו גורמות שאדם לא מרוצה ממה שיש לו! הן גורמות שלא מספיק לו היצר הטבעי, ואין לו סיפוק במה שיש לו. הוא הולך לרעות בשדות זרים ללא תקנה, ונאלץ לצרוך עוד ועוד דברים להשביע את יצרו וללא הועיל. וכך נכשל בחטא חמור מאד של מגרה יצר הרע בנפשו.

מלבד זאת, כמה חמור האיסור של "המגרה יצר הרע בנפשו שאין מכניסין אותו במיחיצתו של הקב"ה" (נדה ע"א), וכל שכן המגרה יצר הרע באחרים, ומביא אותם למדי הרהור.

א"כ כל המלבושים האופנתיים, כל הלבוש המנוגד להלכות הצניעות שקבלנו מדורי דורות, יש בהם את הענין של מגרה יצר הרע, ח"ו.

קטעים מדברי הגר"י עדס שליט"א

(מתוך הקלטת חובת השעה)

"ר' יוחנן קרי למאני מכבודא", בודאי שיש ענין של מלבושים נאים ויש דברים שחז"ל ביארו מה צריך להיות מלבושים של האשה, יש ענין של חן אשה על בעלה.

אבל אני רוצה רק לנתח פעם אחת בפני עצמנו כולנו ביחד, אם יוצאת החוצה מודה... שאלה אחת שהיא תשאל את עצמה אותה אשה, אותו בן תורה, מי ישב והמציא את הדברים המרושעים האלה???

אז מי שיש לו קצת מוח בקדקדו יודע, שהרחוב יושב ומחפש עצות פשוטות מאוד איך להחטיא את הרבים! לי סיפר אדם מחוץ לארץ, שיושבים אנשים ומקבלים שכר עצום, שהתפקיד שלהם להתעמק איך לעורר ולגרות את היצרים של אנשים, ואלה המלבושים הנדרשים במודה!

ואת הזבל הזה, את האשפה הזו, את העלבון והטומאה הזו, מכניסים כאן לארץ ישראל, ואברך יכול להרשות לעצמו שאשתו תלך כך, והוא לא מבין מה רע. סיפרה מנהלת אחת, שבאה מורה ככה לביה"ס וגורשה ע"י המנהלת, אמרה לה המורה "אבל בעלי אמר שזה מותר", אמרה לה תלמי לעבודה אצל בעלך, לא במקום שבאים פה לחנך קודש קדשים.

לא יעלה על הדעת שיושב פה אחד שחושב דברים כאלה... אבל נשות אברכים הולכות כך, אני שמעתי שבבתי ספר בית יעקב כבר יש כאלו נשים, שאלה אחת שאדם צריך לשאול את עצמו ומה יענה ביום דין, יש בזה יופי בדברים האלה?! או שהם מטרה אחת ויחידה, אברך שולח את אשתו- לכי תחטיאי את הרבים!

...שיהיה בוש וחרפה בכלל ישראל להמשיך את עצתו של בלעם הרשע!

השאלה היא כזו, אברך צריך לשאול את אשתו, האם באמת ירדה כזו טומאה ח"ו לעולם התורה, שכאשר אנשים יושבים ומתעמקים איך אפשר לגרות את האנשים ולהכשיל אותם, אחד שולח כך את אשתו החוצה??!

מה זה כאן המילה "מודה" משפיעה, תתעמקו טוב.... את זה צריך אדם להגיד לאשתו, מה בדיוק את הולכת לעשות, אז מה התשובה, שזה "מודה", מה פירוש "מודה"?! אבל העולם חיים עם אשת איש, זה גם "מודה"? וכי אנחנו נתקרב לשם? עד איפה נגיע???

הגאון ר' בנימין זילבר שליט"א

[בפתיחה לקונטרס דיני מלבוש נשים]

נשאלתי כמה פעמים על מקורות בהלכה בעניני צניעות והייתי משתמט מלענות מטעם המובן. אבל בתקופה האחרונה התחיל מצב הצניעות להתדרדר באופן מבהיל, ואין הכוונה לאלו שניתקו עצמם לגמרי מקדושת ישראל ופשטו מעליהם לא רק הצלם אלקים אלא הצלם האנושי הנכבד בצלם כמו חיתי טרף, שאין אנו אחראים להם כל כך וגם דברינו לא יגיעו להם ולא ישפיעו עליהם, אבל עיקר דאגתנו לאלו שכן אנו אחראים להם בבחי' "והיה מחניף קדוש".

וכפי שידוע שגם אצלנו לא הכל כשורה ומקיף הרבה מהמתחכנות, והמתחכנות, ויש כאלו שבעליהם הולכים בלבוש המסורתי ומדקדקים על קלה כבחמורה, ואילו הן עצמן מדקדקות להתלבש בכל חוקי האופנה. לכן אמרתי דלא עת לחשות דעצם הדבר שאין מגלים בזה הדעת תורה זה מתבטא אצל הרבה כאילו מן התורה וע"פ דין הכל מותר ומחזיקים ענין תלבושת צנועה רק ממילי דחסידות וממנהגים הטובים.

ומזקנים אתבונן שלא נמנעו מלהביע הדעת תורה בענינים כמו אלו מחשש שלא יתקבלו [דגם על הספר חפץ חיים היו מעוררים משום מוטב שיהי' שוגגין] בהסתמך דעל ספר המופץ לא שייך זה משום דלא ימלט שלא יתעורר מי שהוא.

לכן חשבתי שנחוץ לברר ענינים אלו ע"פ דרכי הלכה ולא כנוקב הדין את ההר, דבאמת אין כאן לא הר ולא דין דכל התאוה של האופנה הוא דמיון שוא. ודרכי דרכי נועם הנאמר על כל התורה נכלל בזה גם תורת הלבוש דאין לך נועם גדול מלבוש צנוע ושקט. דבנות ישראל נאות הן בפנימיותן ומצד ירושת אבות אלא שהעניות מנוולתן ואין עני אלא בדעת, להמשיך ולהיות נשפע מאחרים "ודרך ברייתן של אדם להיות נמשך בדעותיו אחרי ריעיו וחבריו" (רמב"ם פ"ו מה' דעות).

וזהו הגורם המרכזי מה שמעביר את בנותינו על דעתם ועל דעת קונם, להמיר את כבודן האמיתי "כל כבודה בת מלך פנימה" [כלומר שהכבוד האמיתי של בת ישראל מתבטאת ביותר פנימי ויותר צניעות] בכבוד החיצוני השורר ברחוב החפשי הגורם להתפשט ממלבוש החן והיופי שבנות ישראל מצטיינות בהם מדור דור.

לכן אמרתי אל לבי, שלעצור בעד הזרם הרחוב להשתדל להתבלט ולהראות כמו שאר בנות הארץ בשכחה כי בת יעקב היא, העצה היחידה לברר ולהגיד ההלכה הברורה. וביחוד יש לברר הדין של בגדים כאלו שלכאורה כאילו הם נעשו ברשות התורה כלומר שם מכסין הגוף ואין הבשר מגולה ממש, לכן היצר והרצון מטעה בזה יותר, ונשכח דברי הרמב"ן בריש קדושים דלפעמים גם ברשות התורה נקרא נבל, אבל עיקר הדגש יש לשים על המקורות של הלכה.

(ועי"ש בקונטרס שביאר דגם בגדים אלו אסורים מדינא, ויובאו דבריו בעתיד בעז"ה.)

קונטרס סיטרא דקדושה

נתחבר ע"י אחד ממרביצי התורה שליט"א

פרק יא

שאלה: כיצד יתכן שדרישות הצניעות של הרבנים צודקות, אם רוב הנשים בציבור שלנו לא מקפידות עליהם.

ת: התנהגות רוב הציבור לא בהכרח משקפת את הנכון והצודק. סקרי דעת קהל, יש להתחשב בהם רק בפוליטיקה ובשיווק מוצרים, לא בשאלות של השקפה והלכה. אמרו הקדמונים: האמת כבידה ונושאה מועטים [מאירי משלי ג' ח'].
אדרבה, אם נבדוק את ההיסטוריה של כלל ישראל נמצא כי פעמים רבות הרוב טעה בדרכו, והצדק היה עם המיעוט:

ביציאת מצרים, כתב רש"י שמות י"ג י"ח שיצאו אחד מחמשה וד' חלקים מתו בשלשת ימי אפילה, ובתנחומא בשלח פ"א יש דעה שיצאו אחד מחמשת אלפים. מבחיל הדבר לחשוב, כי אדם אחד עמד נגד ארבעת אלפים ארבע מאות תשע מאות תשעים ותשעה איש, והצדק היה עמו.

בחטא המרגלים, עשרת נשיאי העדה וגם כל העם הוציאו דיבת הארץ רעה, ויהושע וכלב נשאו לבדם את דגל האמת.

בימי גדעון, מסופר בשופטים פרק ז' שמתוך עשרות אלפי אנשי צבא שרצו להלחם נגד מדין, נמצאו רק שלש מאות איש שלא עבדו לבעל.

בימי אליהו, כתוב במלכים י"ט י"ח, וְהִשְׁאַרְתִּי בְיַסְרָאֵל שְׁבַעַת אֲלָפִים קַל הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא קָרְעוּ לְבַעַל וְכָל הָפֶה אֲשֶׁר לֹא נָשַׁק לוֹ.

בימי מרדכי, איתא באסתר רבה ז' יג, וז"ל: כיון שראה מרדכי כך עמד והכריז עליהם ואמר להם לא תלכו לאכול בסעודתו של אחשוורוש... ולא שמעו לדברי מרדכי והלכו "כולם" לבית המשתה, עכ"ל.

בימי היוונים, רוב העם הושפעו מהיוונים ורק מעטים נשארו נאמנים להשי"ת, עי' סנהדרין מו. וברש"י ד"ה אלא שהשעה.

בליטא לפני השואה, ידוע שרוב הנשים לא כיסו את ראשן, אפילו נשות כמה רבנים חשובים. וכי זה שינה את האיסור דאורייתא לילך בגילוי ראש?!

באירופה לפני השואה, רוב ההורים והבנות לא רצו להשתדך בבני תורה, והם היו נשארים בישיבות עד שהלבינו שערותיהם.

די בדוגמאות אלו ללמד, שלא תמיד מנהג ישראל תורה, ולפעמים הוא אותיות גהנם, כמו שכתוב בשו"ת בעלי התוספות סי' יא בשם ר"ת, וז"ל: מנהג זה גהנם למפרע, עכ"ל.

ואמרו חז"ל [ילקוט שמעוני ישעיהו פרק ל' רמז תלו]: רבי פנחס ורבי חנינא, לפי שהרשעים אומרים כמה רבואות גיהנם מחזקת: מאתים רבוא, שלש מאות רבוא, כמה רשעים בכל דור ודור. אמר הקב"ה כל מה שאתם חוטאים בעולם אף היא מתפתה בכל יום ומרחבת ומעמקת שנאמר כי ערוך מאתמול תפתה.

קב הישר (פרק פב)

"...בזכות נשים תהיה ג"כ הגאולה האחרונה, על כן צריכין הנשים להיות צנועין... ולא ילכו אחר שרירות ליבם בהליכה במלבושיהן כחוקת הערלים, כמו שראיתי עכשיו בזמן קצר חדשים מקרוב באו, רבו המתפרצים שהולכין במלבושיהן כמו בנות הערלים, ואין שום הכר בין יהודית לערלית, וגורמין הרבה רעה בעולם"

הגה"ק מקלוזנבורג צ"ל

"אם היו בנות ישראל מבינות את מהות החן והיופי האמיתיים שברא הקב"ה בעולמו לטובה ולברכה, מעצמן היה מתעורר בהן רגש של סלידה ובוז לכל הנוהגים החדשים והאופנות המתחדשות ובאות לעולם ע"י הגויים למיניהם"

יהודי יקר, אם ליבך כואב על מצב הצניעות הירוד והנך מעונין לפעול להיקן הענין, אנא! שא עמנו בנטל הוצאות העלון. כל תרומה חשובה, אפי' שקלים בודדים. כמו"כ דרושים מפיצים בשכונות בית וגן והר נוף. המעונין לסייע יוכל לפנות לטל' 5022132-02 תודה.